

כ"ל
היה אז סוף

בס"ד

דברי הגר"א לקראת ראש השנה [מסידור הגר"א]

והביטה וראה איך תקנו לנו קדמונינו ז"ל תפילת ר"ה, שניתקנה רק על בקשת כבוד השכינה, שיתגלה כבודו ותיראה מלכותו, כי הלא לנו להיקהל ולעמוד על נפשנו ביום הדין הגדול והנורא הזה לבקש סליחה ומחילה וחיים ומזון ובנים כי מי לא נפקד כהיום הזה. ומה שאמרו ז"ל שלא להזכיר שום חטא ועון בר"ה, שלא לעורר את הדין, ולכאורה הוא בהיפך, שהרי אמרו ימודה בקנס פטור, ואומר ימודה ועוזב ירוחם, ועוד וכי אם לא נזכיר אהחנו אין למי להזכיר, והלא כמה מקסרגים ומסטינים יש מכל עבירה ועבירה.

אך הענין כמו שכתוב בזהר הקדוש - ויהי היום, דא יומא דראש השנה, ויבואו בני אלהים להתיצב על ה', וודאי למתבע עלבוניה, דהא כולוהו צוהי הב לן חיי, הב לן מזוני, הב לנו סליחה וכפרה, ואין איש שם על לב לבקש על עלבוניה דמאריה ושמו המחולל בגוים, כמה דאת אמר כי יד על כס יהי שאין השם שלם ואין הכסא שלם והכל בעונינו. ואיכה איפה יעזי האדם פניו לבקש על נפשו ויתרצה לנפשו מטובת עולם הזה, כי כן יסדו לנו בקינות יאתמה על נפשי איך יערב לנפשי אכול או איך מאור היום יהיה מתוק לעיני או איך אתאווה את החיים אם בהיכל מלכנו יתברך שמיר ושית, וקדרותא אשתכח בכולהו רקיעין. וכח"א יעל שבר בת עמי השברתי קדרתי ואיה הדר אלקינו ואיה תפארתנו ועטרת ראשנו. ולכן אסרו הז"ל להזכיר שום חטא ועון כדי שלא נפנה איש אחרי שרירות לבו לבקש לנפשו סליחה וכפרה על אשר סר מני דרך. וכן לא נפנה איש אחרי נגעי לבבו לבקש בני חיי ומזוני להיות צווחין ככלבי דבזה נעורר הדין, רק נשליך את כל הדברים הנוגעים לנו אחרי גו, ויעבור עלינו מה יהיה מה שיהיה, רק נתמרמר כולנו במרירות לבנו ועינינו תרד דמעיה ועפעפינו יזלו מים על הדר כבוד אלקינו אשר גלה, ואשר נוטל כבוד מבית חיינו ותפארת מלכנו, ולכן לא תקנו לנו הז"ל לומר בתפילת ראש השנה שום בקשה על סליחה וכפרה ומזוני, רק תפילה קצרה על בקשת החיים, וגם זה לפי מה שרצונו בכך. וזמ"ש ימלך הפץ בחיים, דאם לא כן לא היינו מעיזים את פנינו לבקש ממך גם על חיים, רק שחפצת בחיים. רק כולה מיוסדת על הדרת כבוד אלקינו, וזמ"ש - ותן פחדך, וייראוך וישתחוו, ובכן תן כבוד לעמך שמחה לארצך וששון לעירך וכו', ותמלוך אתה לבדך. והוא כאדם האומר רבונו של עולם, הרבה יש לנו לבקש על נפשנו ועל נגעי לבב כל איש ואיש, כי לב יודע מרת נפשו, כי צרכי עמך מדובים, רק כל זה אינו שוה לנו בזכרנו את כבוד שמך המחולל בגוים, והדר גאון עווד כי נתמעטה ושם תפארתך ומוראך כי הורד. וזה עיקר בקשתנו יודע כל פעול כי אתה פעלתו ויבין כל יצור וכו' ומלכותו בכל משלה. ובזה יבטח כל איש ואיש אשר יבטח ויתמרמר ביום הדין הגדול והנורא הזה כל הכונה אשר אמרנו וישליך בעת הזאת את נפשו מנגד, ויעבור עליו מה שיעבור, שבודאי הטאיו לא יזכרו עוד, ולא יעלו על לב לעולם ויסכרו פי המסטינים והמקסרגים עליו לרעה. וזה מה שאמרו דורשי רשומות יאני לדודי ודודי לי, פירוש כשלא יהיה בבקשתי כל מגמתי רק לדודי כמו שאמרנו, אז דודי לי. והוא כמו שאמרו רז"ל 'המתפלל על חבירו, והוא צריך לאותו דבר, הוא נענה תחלה'.